

La poesia tallant i límpida de Charles Simic

A 'STROSZEK' HERZOG TAMBÉ PARLA DE LES SEQÜELES DEL VIETNAM I L'AMÈRICA 'OUTSIDER'. ZDF

DAMIÀ ALOU

Mestre de disfresses és el primer llibre de poemes que es publica en català de Charles Simic, un poeta que, amb 76 anys,

ha sigut prou reconegut amb lectors i premis al món anglosaxó (el Pulitzer el 1990, el Wallace Stevens el 2007), i és, al meu parer, el poeta en llengua anglesa més subtil i elegant de l'actualitat, tot i que de vegades se li hagi adjudicat una falsa etiqueta de "minimalista", que el desaconsella per als que creguin que la poesia és un objecte cultural que ha de créixer de cites i jocs erudits. La poesia de Simic no és minimalista, sinó essencial: va a l'instat per apressar-lo i veure-hi l'altre costat, "l'invisible" (tema recurrent al llibre), que s'amaga a sota o al costat del visible. La delicadesa de la seva operació consisteix a presentar escenes pròximes, quotidianes, jugant sempre amb l'encaval-

cament fins al límit per aportar immediatesa al que ens explica i de sobte capgirar-ho amb un final que amplia el sentit de l'escena. Simic, que relata a la peça autobiogràfica *El presoner de la història* que es va passar de la pintura a la poesia abans de complir els vint anys, i com es va entusiasmar amb la lectura d'Homer, dels poetes xinesos, del futurisme rus i del simbolisme francès, dels poetes americans del nord i del sud, és sobretot un deutor d'Emily Dickinson i de Walt Whitman, i segueix la màxima emersoniana que els nord-americans han de crear una poesia i una filosofia més basada en la intuïció que en la tradició. En Simic la transcendència és una conseqüència directa de l'observació, de veure la bellesa i la veritat en el més prosaic. Té molt present les paraules de Thoreau -"La qüestió no és el que mires, sinó el que veus-" quan ens parla de la seva concepció poètica: "Un poema és també un lloc

MESTRE DE DISFRESSES
CHARLESSIMIC
EUMO-CAFÈ CENTRAL
TRADUCCIÓ DE MARTA PERACUCURELL
PREMI JORDI DOMÈNECH
140 PÀG. / 17 €

on t'enfrontes a qüestions filosòfiques o religioses. Fins i tot un no creient com jo sent, de tant en tant, la presència de quelcom fora del llenguatge, i sospita que aquesta breu experiència de transcendència i trobada amb l'ésser i el no-res és el que el defineix". I també igual que Larkin i Thomas Hardy creu en la "vidència" del poeta, tal com trobem a la peça que obre el llibre, *L'invisible*, o en la declaració d'intencions que és *Com un corb*: "¿Estàs autoritzat a parlar / en nom d'aquests arbres sense fulles? / Ets capaç d'explicar / quines intencions té el vent / amb la camisa d'home i la brusa de dona / de la bugada estesa?" També trobem l'invisible a les ombres: "Elles també van i vénen així / com si fessin una visita a aquell altre món / on fan el que fan / abans d'afanyar-se a tornar".

En una bona part del llibre hi és present l'espectre de la Guerra de l'Iraq, el dolor dels que van tornar i dels que no, com trobem en aquesta esgarrifosa imatge dels Estats Units: "Em desesperen els àpats / menjats en silenci davant del televisor, / el recital dels horrors del dia / seguit de les macabres notícies del temps" (tot i que aquí la traducció de *grim* per *macabre* sigui un dels detalls pocs afortunats de la traducció de Marta Pera). I resulta curiós que Simic, nascut a Belgrad el 1938, que va anar a viure als Estats Units el 1954 fugint de la misèria de la postguerra amb la seva família, on de seguida va veure que la seva identitat s'escolava "mentre explorava Manhattan", ens ofereixi el millor retrat de l'Amèrica d'una postguerra mai reconeguda i sigui dels pocs que ens han parlat d'aquests joves mutilats que van deixar "les seves xicotetes daurades / servint copes a la taverna del poble". Malgrat la traducció (*xicotes daurades* tampoc és un encert) i una edició poc vistosa, s'ha de llegir la imprescindible poesia de Simic i esperar que ens vagi arribant a poc a poc la resta de la seva obra, tallant i límpida com el cristall. ♦♦

L'ESCUMA DE LES LLETRES

LLUÍS A. BAULENAS

La vida és un decorat

ELS ESCENÒGRAFS CASTELLS I PLANAS

Dimarts passat va presentar-se a Barcelona el llibre del polifacètic director, actor i autor Damia Barbany sobre la casa Castells i Planas, de Cardedeu, els constructors de decorats més coneguts de casa nostra. El llibre, *Castells i Planas, constructors d'escenografies*, l'ha publicat Arola Editors. L'acte va congrega una munió de gent del teatre. A hores d'ara, a Catalunya no deu haver-hi pràcticament ningú que es dediqui a l'escena que no hagi treballat d'una manera o una altra amb una escenografia dels germans Castells.

El llibre, amb una bella edició malgrat la crisi, ha costat tot un any d'elaboració i és una biografia professional on se'ns mostren les més de tres dècades que els germans Castells han dedicat a aquest ofici. És ple de testimonis escrits i gràfics sobre la feina d'aquests creadors i dissenyadors escenogràfics. És molt d'agrair la publicació de llibres com aquests que, hi insistim un cop i un altre, ens acosten a la normalitat (el mateix que dèiem fa poques setmanes sobre l'aparició del volum dedicat a Anna Lizaran). Per tot plegat donem gràcies a Arola Editors i la seva dèria pel teatre.

APOSTAR PER PUBLICAR TEATRE

Des de Tarragona, Arola fa disset anys que publica textos dels nostres autors (quan gairebé ja ningú no ho fa) amb més de cent cinquanta títols publicats o participa en projectes com ara la revista *Hamlet*, dedicada al món del teatre, ambiciosa i ben feta, que va haver de tancar després de dos anys d'aguantar la crisi. Gràcies a ells, magnífics dramaturgs com ara Toni Cabré, Albert Mestres o Aleix Puiggalí, entre molts d'altres, poden anar fent visibles les seves obres. També publiquen traduccions d'autors espanyols reconeguts. En recordem, fa poc, *L'eclipsi*, de Paco Zarzoso. Remarquem-ho: Arola és de les poques editorials que se la juga fermament per la literatura teatral. ♦♦

L'APARADOR

ANA MAESTRE

FICCIO

Els secrets de Clifftops
HANNAH RICHELL
Amsterdam

Clifftops, la casa senyorial de la família Tide, amaga obscurs secrets que tothom desitjaria oblidar. Tornar-hi és topar amb els fantasmes del passat, amb els retrats, la complexa relació mare-filla i un perdó que tots desitgen: "Dora, va ser un accident, un accident terrible, una tragèdia..."

FICCIO

Pista negra
ANTONIO MANZINI
Salamandra

Desterrat a una petita ciutat de la Vall d'Aosta, el policia Shiovone topa amb un nou repte davant la notícia d'una mort, de la qual no es té cap pista. Amb una dosi exacta d'humor i ironia, Manzini crea un personatge memorable que el converteix en un autor cabdal de l'actual novel·la negra europea.

NO-FICCIO

Diario de un noctámbulo
F. UMBRAL
Planeta

Diario de un noctámbulo reuneix les col·laboracions de Francisco Umbral a *La Voz de León*, amb una progressió que va des de l'escriptura més íntima i poètica a l'anàlisi del panorama nacional i internacional del seu temps o la crítica i les històries de la ciutat de Lleó. És el seu últim llibre inèdit.